

NOTRANJEC

Izhaja vsako soboto

in velja po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Posamezne številke po 10 vin. Na naročbe brez denarja se ne oziramo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO

KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.

Inserati

se računajo za celo stran 36 K, za $\frac{1}{2}$ strani 25 K, za $\frac{1}{4}$ strani 18 K, za $\frac{1}{8}$ strani 9 K, za $\frac{1}{16}$ strani 5 K, $\frac{1}{32}$ strani 3 K. Pri večkratni objavi primeren popust.

Po volitvah.

Ponosni moramo biti, ko zremo že tako lepo število samostojno mislečih kmetских mož, kateri so pokazali na dan volitve svoj značaj in svoj kmetски ponos navzlic takemu pritisku od strani strankinih agitatorjev, katera je skrupcana iz vseh naših kulturnih in duševnih smrtnih sovražnikov.

Pomislimo, kako malo časa je od takrat, ko se je še le rodila prva misel v zavednih kmetских glavah za samosvojo kmetisko organizacijo, da od istega časa še nista potekli dve leti in danes je že pokazalo število, tretjina notranjskih kmetских volilcev s svojim čilim in nevstrašenim nastopom po načrtu svojega jasnega programa.

S ponosom moramo imenovati dve dični občini, kateri se nahajata v idrijskem sodnem okraju: največja občina Žiri in Godovič. Tu že vihra samostojna kmetška zastava nad razvalinami sesute trdnjave klerikalnega zmaja. Častitati moramo vrlim občanom in za vzgled si jih vzemimo, njih ime bodi prvo zapisano v knjigi zgodovine, kajti prva je v hudem boju premagala sovražnika kmeta in prosvete, druga nosi pa odliko: samo še dva pristaša sovražnikov se potikata v razpadlih škrljeh klerikalizma.

Število pristašev naše agrarne stranke je v resnici veliko večje, kakor izkazujejo volitve, vpoštevati moramo delovanje klerikalnih strankarskih županov. Koliko volilcev, kateri se zavedajo svoje samostojnosti, so izpustili iz volilnega imenika, in nadomestili s takimi, katerim ne pristojata volilna pravica po današnjem volilnem redu! Vpogledi v imenik in reklamacije so bile onemogočene, ker jim je stala na strani višja politična oblast. Diko takih slučajev sta povzročila črnovrški župan Rudolf in nemški liberalec Eckel, okrajni glavar v Logatcu.

Prvi je celo vrsto volilcev iz imenika spustil in nadomestil z drugimi takimi volilci, katerim nikakor ne pristojata volilna pravica po sedanjem volilnem redu.

Zabranil je vpogled v imenik zaupniku stranke gosp. nadučitelju Ivanu Silvestru. Pritožbo je okrajni glavar hitro rešil z odlokom, da se strinja z mnenjem županovim, da ima učitelj svoje polje v šoli. Zaznamkov iz imenika ni dovoljeno delati drugim strankam. Kaj pravite k temu gosp. okrajni glavar, ali vam niso pri deželni vladi v Ljubljani tega odloka prekrižali? Koliko vere naj imamo v vaše razsodbe?

Značilno je zadnji čas delovanje klerikalcev, braniteljev sv. vere. Ako si bil količkaj samosvojega prepričanja, takoj si bil proglašen kot brezverec, liberalec, kužna ovca, katere naj se vsi pošteni ljudje ogibajo. A sedaj so se ti sveti voditelji zvezali z najbolj brezvernimi in liberalnimi ljudmi, kateri prebivajo v deželi, z nemškutarji, največjimi sovražniki vsake slovanske naprednosti, misleči, da na tak način zamore na slovenski zemlji ves napredni živelj. Prislovica je bila: kdor hoče hudiča preganjati, mora biti čist, sedaj so dobili nov sistem, z nemškimi liberalci bodo slovanske preganjali in panali, hudiča hočejo s hudičem pregnati.

Privoščimo jim to veselje, svetujemo jim, naj pokličejo na pomoč še francoske framazone, samozavesti in naprednosti ne umorijo nikdar več v glavah slovenskih kmetov. Reči moramo, da je ni struje, katera bi zavdala klerikalizmu na deželi tako smrtonosno rano, kakor samostojna kmečka organizacija, to je agrarna stranka, v katero mora slednji pristopiti, kajti v ti stranki je njegova rešitev. Da niso puhle te besede, imamo dokaz na Češkem, tam, kjer je še pred kratkim časom cvetel klerikalizem uničen popolnoma. Uničila ga je samostojna zavest čeških kmetov, tako da ima sedaj tam kmet največjo besedo, kmet tam sedi sam na svojemu sedežu v javnih zbornicah. Kaj pa pri nas! Tega misliti nismo mogli. Boje se namreč, da bi mi kmetje prijeli sami za svoje vajeti, katere stari zviti lisjak, klerikalizem tako trdno drži v svojih krempljih, ker sluti, da je po njem, kadar jih iz rok izpusti, a izpustiti jih bode moral prej ali slej. Le krepko na

delo, naša moč naj se množi! To je naravna sila in naša sveta dolžnost, da svojo posest sami posedemo in obdelujemo, da bode izvedljiv naš jasni program. Nihče naj ne sede prej k počitku, da ne pridemo do svojega cilja. Samostojno misleči kmet.

Politične vesti.

Deželnozborske volitve v kranjskih mestih in trgih so se vršile včeraj. V Ljubljani sta nastopila proti kandidatoma narodno-naprednih Slovencev dr. Tavčarju in dr. Trilerju kot neodvisna kandidata dr. Gregorič ter starosta „Sokolske zveze“ dr. Ravnihar. V ta volilni boj nam je neovrgljiv dejanski dokaz, da so stali na eni strani kot zaščitniki narodne in napredne misli protivladni, protinemški in protiklerikalni možje, na drugi pa slepomišnika kot kandidata klerikalcev, vlade, nemčurjev, nemcev ter dvajsetorice — novodobašev. Slično kot v Ljubljani se je zbrala pod vrhovnim poveljstvom klerikalcev tudi po drugih krajih vsa najpestrejša politiško barvana sodrga proti narodno-naprednim kandidatom. Iz hudega boja so izšli povsod kot zmagalci narodnjaki, le v Idriji, kjer je bil doslej klerikalen poslanec, je potrebna ožja volitev med učiteljem Ganglom in dekanom Arkom. Tudi tu je zmaga naprednjakom zagotovljena, razven če prodajo socijalni demokratje svoje napredne in socijalne duše farovškim magnatom.

Izid volitev. Ljubljana: dr. Tavčar 1468 in dr. Triller 1395 glasov, nasprotnika po 900 glasov. Kranj-Škofja Loka: Pirc 173 glasov, nasprotnika po 80 glasov. Radovljica-Tržič-Kamnik: Vilfan 202 glasa, nasprotnik Detela 163 glasov. Postojna-Vrhnika-Lož: Lenarčič 194 glasov, nasprotnik 173 glasov. Dolenjska mesta: Plantan 340 glasov, nasprotnik 10 glasov. Kočevje-Ribnica: dr. Eger 148 glasov, Višnikar 90 glasov. Idrija: Gangl 122 glasov, nasprotnika Arko 120 in Kristan 72 glasov.

Včerajsne volitve in agrarci. Odkrito povedano napredni agrarci se včerajsnih volitev iskreno veselimo. Narodna misel, ki je ječala pod jarmom nemškega veleposestva skozi dobro desetletje, je zaživela zadnji teden v naših mestih in trgih zopet s tako mladeniško močjo, kot takrat, ko smo pred 20 leti prvič naskočili nemške in nemškutarske mogotce. Napredna misel pa se je z včerajsnjim dnem skazala, da se je ne da kar tebi nič meni nič zadušiti. Za nas agrarce je ta pojav najlepša spodbuda za bodočnost. Z jasnim čelom lahko zremo v one bližajoče se čase, ko bodo vstale čete našega probujenega kmetskega ljudstva in vrgle ob tla klerikalne varuhe.

Hotenske novice.

Izid deželnozborskih volitev. Volilcev je bilo 72. Oddanih glasov je bilo 45. Zmagali so klerikalci. Da so dosegli zmago, je največ vzrok to, ker se mnogo naših volilcev vsled bolezní ni moglo volitve udeležiti

Listek.

Peš na Vezuv.

Potopisna črtica. — Spisal Fr. Valenčič.

(Dalje.)

„No pa pojva v grob, samo dobiti pravega. Temno je kot v rogu.“

Pomagalo ni nič. Mrmraje sem pospravil odejo.

Nad mano so vršeli črni oblaki. Začelo se je bliskati. Kaplje so šumele po prepereli travi. Tam v visokem stolpu je jel skovikati skovir. To skovikanje je nekaj groznega v takem položaju. V daljavi v alban-skih gorah je treskalo. Kadar se je zabliskalo, odprla se mi je via Appia v vsej svoji grozoti. Grobovi so se mi zdeli kot pošasti.

„Na cesto! Tam bova kaj našla. Le naprej.“

Zopet se je zabliskalo. Spodtaknil sem se v nekaj okroglega. Stopil sem na glavo razpadajočega kipa. Tu roka, tam noga, tam vrat...

Zalezal sem v kup kamenja.

„Luč vžgi!“ Jaz ne vidim ni koraka pred sabo.“

A tudi luč ni pomagala veliko. Lazila sva od groba do groba kakor dve nočne sence. Pred seboj sem zazrl velik temen predmet.

„Tu posveti!“

Našla sva uhod. Hajd noter v grob! Na suhem sva. Odleglo mi je, ker me je mučila grozna skrb, da se mi bo to noč slabo godilo.

Ko sva dospela v grob, splasila sva par nočnih tic. Sfrfotale so tik moje glave iz groba. Gotovo so si poiskale tudi one zavetje pred hudo nevihto. Celo noč me je obletavalo par netopirjev.

Proti koncu je bil poglobljen prostor. Tam sem si napravil ležišče in zaspal, ne brigajoč se za nobeno stvar na svetu.

Ko sva se zjutraj zbudila, smejala sva se drug drugemu.

V grobu spati, to ni mala stvar. Bog daj vse dobro tistemu patriciju, ki je tu pokopan. Meni je njegov grob dobrodošel.

Kjer sem jaz spal, stal je prej sarkofag. Gotovo je sedaj v kakem rimskem muzeju.

Ko sva lezla iz groba, bilo je zunaj že vse svetlo. Zrak ohlajen, solnce je že sijalo na rimsko Campagno.

Napravila sva si načrt za ta dan. Ta dan sva sklenila prehoditi pot preko mest Albano, Genzano, Velletri do sela Cisterna.

Vedel sem, da se je začela s tem dnem dolgotrajna, naporna pot; vedel sem, da bo solnce žgalo še bolj kot v srednji Italiji. A vse to me ni motilo nič,

in pa kriva sta tudi kandidata sama, ker se volilcem nista predstavila. Mnogo volilcev, zlasti po samotah, ni niti vedelo, koga naj se voli. To pa je bilo klerikalcem zelo po godu. Tisti, ki niso hoteli voliti klerikalno, so ostali doma, tiste pa, ki so šli volit, so klerikalci polovili v svoje klerikalne zanjke. To je naravnost škandalozno, protipostavno, kar so ti ljudje počenjali na dan volitve. Kar pred hišo, v kateri so se volitve vršile, so nekateri nesramneži pregledovali glasovnice in jih popisovali klerikalno. Med temi pa je bil najnesramnejši neki neznačajnež, (ime za danes še zamolčimo), ki je bil še pri zadnjih drž. volitvah strasten nasprotnik klerikalcev in ti so ga napadali doma in v „Domoljubu“ tako nesramno, da se je studilo vsakemu pametnemu človeku. Kaj je tega neznačajneža kar čez noč izpreobrnilo, ne vemo; mogoče da je res, kar so o njem pisali v „Domoljubu“ in da bi se to poravnalo in pozabilo, se je pridružil h klerikalcem. Sramota takim ljudem, ki prodajo svoje mišljenje za glažek šnopsa! — Javno vprašanje. Po kaki pravici je smel voliti v deželni zbor mlekar Zagoda? Od kake stvari plača ta človek osem kron cesarskega davka? Ali mogoče od jedne njivice? Saj družega nima. Čudno, prečudno! — Čujte, čujte! „Martinčič bi bil res dober za deželnega poslanca, a voliti ga ne morem, ker ga „Domoljub“ ni nič priporočal.“ Tako je izrekel neki klerikalec iz okoliške vasi, ki se celo smatra za jako izobraženega človeka. Iz tega se razvidi, da klerikalci nič ne marajo, ali je njihov kandidat

sposoben za poslanca ali ne, glavno jim je to, da ga le „Domoljub“ priporoča. Drugič pa naj „Domoljub“ priporoča za kandidata takega bika in „izobraženi“ klerikalci bodo soglasno volili bika za deželnega poslanca! Živio bik! — Vera je rešena! Pred volitvami grmi iz vseh prižnic, da je vera v nevarnosti. Tudi po shodih vlačijo to stvar na dan razni petolizniki, da s tem slepe nevedno ljudstvo, kajti v resnici ni vera prav nič v nevarnosti. Pri zadnjih volitvah so po kmetskih okrajih prodrli sami klerikalci in sedaj ja ne bode več „vera v nevarnosti“. V nevarnosti pa si sedaj ti, ubogi kmet, kajti sedaj te bodo začeli s podvojeno močjo izsesavati tisti klerikalni komarji, komarji, ki si jih izvolil za poslance. Škrica, duhovna in kimovčka si si izvolil za svoje zastopnike v drž. in dež. zbor, ki prav nič ne razumejo o kmetijstvu in sedaj se bodo ti ljudje hitro pobrigali in si poskrbeli za svoj stan, tebe pa bodo pustili na cedilu in se ti rogali, ker si toliko neumen, da ne voliš poslanca iz svoje srede, da podpiraš druge stanove, ko je tvoj kmetijski stan podpore najbolj potreben! V zadnjih letih si imel duhovne za poslance in kaj so tebi koristili? Nič! O, za svoj stan pa so si dobro poskrbeli. Priborili so si devet milijonov tristotisoč kron podpore, škofu so priborili, da se mu je odpisalo 150.000 K, izgovori stoinpetdeset tisoč kron odpisa na davku itd. In kdo bode to ogromno svoto izplačal? Kdo drugi, kot ti, ubogi kmet na davkih, ki so že itak

ker sem se tolažil, da pridem čez nekaj dni v Neapelj, torej v mesto, ki je po svoji krasni legi tako proslulo, da pravijo: Oglej si Neapelj in potem umri!

S to mislijo sem nastopil dolgo pot proti jugu. Ponosen sem bil, da stopam po znameniti apijski cesti, katero sem šele četrti dan zapustil pri mestu Capua, koder zavije na vzhodno obal do mesta Brindisi.

Ta del apijske ceste je samo za ogledovanje, raziskovanje. Sicer je brez vsakega prometa.

Bila sva sama na nji, kajti tako daleč ne zaide noben tujec.

Cesta je jako zanemarjena, s travo porasla. Tapatam sva zazrla velike gladke in večoglate kamne cestnega tlaka, ki še danes tako trdo stojijo drug poleg drug drugega, da jih je le s težavo moči dvigniti. Na mnogih krajih seče to cesto poljska pot, koder vozi italijanski kmet svoje pridelke domov.

Na levo in desno se zaznajo stari razpadajoči zidovi; v kratkih presledkih se pojavljajo redno naprej razpadajoče zidine starih grobov.

V teh krajih se pokaže redkokedaj človek. Midva sva bila sama. Nič naju ni motilo. Tam daleč pred nama je podilo par lovskih psov preplašenega zajca, a za njimi je prokoračil cesto mlad lovec, oprezno stopajoč čez ostanke stebrov, čez kupe kamenja, čez grobove na onkraj ceste.

Tičji zbori so letali z glasnim petjem od groba do groba; par zelencev je zašumelo in se poskrilo v trnje. Sicer je vse mirovalo. Vsa via Appia je bila objeta s čudovitim mirom, pozdravljena od zatega jutra, obsijana od žgočih solnčnih pramenov.

Če sem pomislil, kako življenje je bilo tu pred dvatisoč leti, bilo mi je čudno pri srcu. Saj via Appia je bila najživahnejša cesta v rimski okolici. Pred mojim duševnim očesom se je odprlo že zdavnej odhitelo življenje.

Da, tu so brzeli črni vranci in v kočijah so bohotno sedeli rimski patriciji.

Na levo in desno s pinijami in cipresami okrašeni grobovi. Nebroj ljudi se je sprehajalo po nji. Vse je vrvelo z Rima na to pot. Vsepovsod so stali kipi in sohe in zrl nemo na prelivajoče se življenje. Cesar Nero je ponosno stopal po nji, obdan od krasnih žensk, ki so trosile cvetje in zelenje, kamor je stopila njegova noga. Hrabre rimske legije so korakale po ti poti v krvave bitke. Da, to je bilo prelivajoče se življenje. Zgoraj vse živo, spodaj smrt. In vsega tega ni več. Vse je minulo, vse je razpalo, samo grobovi so še ostali. Samo grobovi in še ti razpadajo, še ti umirajo...

Vsa via Appia si en sam nepregleden grob od beglega življenja in nate je legel pokoj, veličastvo smrti. Pogreznili so se v večno nezdramno spanje...

neznosni, da te tlačijo k tlem! Koliko nesreč doleti tebe, ubogi kmet; vzemimo, da ti toča uniči ves pridelek. In ali so ti odpisali davek? Ali so predlagali tvoji poslanci kako podporo? Kaj še! Mogoče, da so kateremu odpisali par vinarjev na davku, ali kaj je to proti ogromni škodi? Za ubozega kmeta ne pomaga nič družega, kot plačati mora, če pa ne more, poženejo mu kravo iz hleva. Tudi v prihodnjih šestih letih bode gotovo tako. Poslanci, ki si jih si izvolil, niso kmečkega stanu, zato bodo pa skrbeli za svoj stan, kmetu pa bodo nakladali vedno novih davkov na hrbet. Pristopili pa bodo še klerikalni rabeljni pred te z nabrušeno sulico, da ti odteče še tisto malo krvi, kar ti je niso katoliške pijavke izsesale! Bloški kravji mešetar Drobnič pa bode k vsemu temu kimal, ker družega ne zna, kajti to je eden največjih butcev, kar jih je v klerikalni stranki. Ubogi kmet, kedaj se bodeš spametoval? Stori to čimprej, kajti če ne, te bodo tvoji izkoriščevalci popolnoma uničili. Učimo se od naših bratov Čehov, ki vodijo svoj kmetijski stan sami in ne potrebujejo jerobstva, kakor mi. Organizirajmo se, kajti drugače bomo uničeni. Samopomoč bodi naše geslo, kajti le v samopomoči bomo prišli do boljšega blagostanja! — Občinske volitve so razpisane. Volilni imenik bode razporejen od 3. marca dalje skozi štiritedne v občinski pisarni. Volilni imenik je vsakemu na upogled.

Domače vesti.

Za razpisano nadučiteljsko mesto v Rovtah se ni oglasil nihče. Tamošnja šola se že razširja leta in leta na papirju, a razširjena bo pa baje šele sodnji dan zvečer. Naše dobro ljudstvo ima za vse drugo denarja dovolj, le za izobrazbo ga pa ni in ni.

Za „Sokolski dom“ v Postojni so darovali: Tobakarna g. Josipine Kraigher-jeve iz pušice 6 K, gđ. Lojzika Salmič-eva izročila 2 K, ki sta jih darovala g. Ludovik Mahorčič iz Sežane 1 K in g. Ignacij Vidic iz Petelinj 1 K, slavno košansko pevsko društvo „Košana“ doposlalo čisti dohodek veselice prirejene v ta namen 50 K. — Cenjenim darovalcem in vrlemu pevskemu društvu „Košana“ v Košani naša najtoplejša zahvala! Živeli! Na zdar!

Odbor telovadnega društva „Sokol“ v Postojni izreka tem potom slavnemu pevskemu društvu „Košana“ in njega vrlemu predsedniku gosp. Jankotu Grad-u za doposlani čisti dohodek veselice v znesku 50 K v prid skladu za „Sokolski dom“ najiskrenejšo zahvalo. Za telovadno društvo „Sokol“ v Postojni: Fran Panternost, t. č. starosta, Fran Kuttin, t. č. blagajnik za sokolski dom.

40 letnico poroke sta obhajala gosp. Alojzij Domicelj iz Zagorja v krogu ožjih sorodnikov dne 17. t. m. Predvečer jima je zapel pevski zbor „Bralnega društva“ podoknico. Ob enem so obhajali v hiši

poroko sina g. Mirota Domicelja z gospč. Julči Schwarz iz Ptuja. Najsrčneje čestitamo!

V logaškem okraju bo imelo učiteljstvo dne 1. julija t. l. v Dolenjem Logatcu običajno zborovanje, h kateremu vabi okrajni šolski svet po daljšem presledku zopet s slovensko-nemškimi(!) vabili. Sramota!

Prebivalci planinske doline že skoro leto dni boleajo in mrjo brez zdravniške pomoči, ker ga ni človeka, da bi na merodajnem mestu malo podrezal, da bi se že vendar enkrat izvršilo imenovanje edinega prosilca. Ljudstvo si pomaga, kakor ve in zna, konjederka pa piše recepte!

Top na Vrabčah, ki meri na gosp. Knajpa je nabit. Bati se je, da se vsak hip sproži. Tam iz idrijskega rudokopa prišel je gosp. Knajp na Vrabče brez izkušnje, v kojem stanu se še vedno nahaja, ter tu vpeljal kitajsko šolo. Misleč, da tu menijo ljudje, da je vse srebro, kar se sveti, je pričel manje razsodnim kmetom vsiljevati farovško politiko ter jih odvracati od „Kmetske stranke“, kar so somišljeniki na znanje vzeli, posebno pa se je potrudil o priliki deželnozborskih volitev. Ljudje se o stvari vsak dan razgovarjajo, nekateri ga svare, da naj se pazi topa, drugi pa se ozirajo, kako daleč bode sfrčal g. Knajp.

Iz Košane. Umrl je dne 21. t. m. bivši blagajnik ter vrli pevec in tamburaš košanskega pevskega društva g. Josip Kaluža ml. Bil v najlepših mladeniških letih ter blag, miren in izobražen mladenič, ki ga je vse ljubilo. Pevsko društvo je posebno čislal. Še par ur pred smrtjo je izpraševal okoli postelje stoječe društvenike, kako gre petje in tamburanje. In ko so mu povedali, da dobro, se je ves radosten nasmejal. — Ni rad umrl — saj je težko umreti mladeniču, polnemu življenja, upov in nad. Pogreb je bil veličasten. Nebroj ljudstva in pevsko društvo ga je korporativno in z zastavo spremljalo do groba. Krasni venci so pričali o priljubljenosti pokojnega. Pevsko društvo mu je zapelo žalostinke pred hišo, v cerkvi in na grobu. Zadnji pozdrav mu je govoril predsednik pevskega društva g. nadučitelj Janko Grad. Velečislani rodbini zlasti od žalosti potremu očetu naše iskreno sožalje, Tebi pa dragi Joško — mir in pokoj!

Društveni član.

Iz Orehka. Preminula je blaga duša, dijak 7. gimn. razreda g. Pavel Kristan v Orehku. Bil je jako priden in je še bolehen želel svoje učno delo izvršiti. Pogreb je bil res krasen. Šola, bralno in pevsko društvo dali so nepozabnemu ranjkemu zadnje spremstvo, vse z zastavami. Moški zbor našega vrlega pevskega društva je zapel pred hišo žalosti v cerkvi in na grobu ginljive žalostinke. A Ti dragi Pavle, ki smo ti bili vsi prijatelji, Ti nam počivaj v miru!

Veselica Košanskega pevskega društva je jako dobro uspela. Pevske točke, mešani in moški zbori, so zelo ugajale in tudi društveni tamburaši so vrlo udarjali; posebno pri plesu so bili neumorni. Gđ. Malka Dolganova je lepo deklamovala „Krilanovo Ljubico.“ Vrlo je ugajal Gradov mešani čveterospev „Pred durmi“

s spremljevanjem tamburaškega zbora, ki so ga peli: ga. Gradova, gdč. Srebotova, ter gg. Grad in Čič. Igrali „Snubači“ in „Novinci“ ste izzvali mnogo smeha. Čast vrlim igralcem in igralkam, ki so v kljub slabemu odru in omejenemu prostoru imenitno igrali. Pri tej veselici so tudi prvič nastopile društvene tamburašice, ki so prav ljubko udarjale par komadov. Udeležba bi bila lahko večja, zlasti od strani domačinov. Vzradostili pa smo se milih gostov iz Postojne, Št. Petra, Senožec in Ležec.

Trgovci po naših deželah priznavajo, da se je poraba testenin, odkar obstoji „Prva kranjska tovarna testenin“ Žnideršič & Valenčič v Ilirski Bistrici znatno povzdignila. Znano je, da je le izborna kvaliteta njenih izdelkov te uspehe povzročila. Kakor nam tvrdka poroča, mogoče ji bode vsled novih naprav odslej večjo množino testenin izdelovati, vsled česar si štejemo v dolžnost, njene izborne izdelke kar najtopleje priporočati, ker je tvrdka odločno narodna ter podpira pri vsaki priliki narodna in kulturna stremjenja. Tako je „Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev“ v teku enega leta podarila 100 K. Paziti je pri nakupu na varstveno znamko „Pekate“, ki jo nosijo vsi tvrdkine zavoji in zaboji.

Iz Št. Petra. Umrl je tu večletni župan g. Fr. Margon. Akoravno je bil nasprotnega mišljenja, spoštovali smo ga kot vestnega in marljivega župana. N. v. m. p.

Iz Zagorja. Živinski semnji so dovoljeni v Zagorju. Prvi se vrši dne 10. marca. Prostor je krasen, v zavetju proti vetrovom, deloma že z drevjem zasajen in primerno viseč. Semnji bodo velikega pomena za Pivko in kupci bodo radi sem prihajali, ker je znano, da tako velikih in lepih volov in krav ni najti povsod, kakor na zgornji Pivki.

Iz Zagorja. Veselica fantov je naravnost krasno uspela! Ševeda se hočemo tu pečati v glavnem s predstavo, pri kateri so sodelovali izključno domači fantje. Ko bi jih videli na odru, kako so se spretno kretali in kako gladko je šlo vse, mislili bi, da imate stare izučene igralce. Nekatere vloge so kar mojstrsko izvršili; tako je igral izborna vlogo Škrjanca g. Albreht. Gospč. Ančka je bila vedno na mestu ter pokazala svojo igralsko zmožnost, tako da so se izrazili, da ni mogoče, da je to domače dekle, marveč, da je naročena za predstavo. Vse se je izvrševalo v redu. Tu se vidi, kaj zamore naše navadno ljudstvo storiti. Vsi posli so bili razdeljeni samo med fante, popolnoma kmečke in vsi so izvrševali svoje težke naloge prav izborno. Ples je bil ševeda zelo živahen. Kar moramo posebno pohvaliti je to, da so dosti k veselici pripomogla naša vrla dekleta, ki so nastopila v narodni noši, ter pridno pomagala neumornim fantom. Nič drugega ne rečemo: Veselje je gledati tako mladino, vredno posnemanja vedno in povsod!

V Zagorji ob Pivki, bode 10. marca t. l. obnovljen živinski kramarski semenj.

Iz Podnanosa. Prostovoljno gasilno društvo na Razdrtem je imelo dne 9. svečana t. l. plesni venček v prid gasilskemu domu. Udeležba je bila precej velika. Med odmorom vrlih tamburašev iz Lozic smo slišali peti razdrške gasilce krasne narodne pesmi, kakor U boj, Slovenec i Hrvat itd. Tu se je videlo, kako lepo še vedno cvete narodnost in slovanska življenja v Razdrtem. Živeli zavedni Razdrčani! K veselici so dospeli tudi gasilci iz Senožec in Hruševja, došlo je tudi mnogo občinstva iz okolice. Na plesu je bilo vse veselo, mlado in staro, umevno je, da se je sukalo vse do belega dne.

Deželnozborske volitve smo tudi v Hrenovicah v božjem strahu končali. Žalibog, da imamo tudi pri nas mnogo ljudi, koji zaničujejo svoj kmečki stan, držijo se raje sleparske stranke. Pokazalo se je stem, da je dobil vrli kmet Cuček 60 in milostljivi Žitnik 105 glasov. Čudno se nam vidi g. župnik, da so Vaši nasprotni Italijani tudi oddali svoje glasove. Kato to! Slišali smo iz zanesljivega vira, da ste Vi reklamirali za občinske in za deželnozborske volitve, proti del Linz-u (Razdrto), Michielu (tudi tam), del Linz-u (Hruševje) in Chianttu (Landol). Zakaj, nam je jasno. Zakaj niste vzdignili svoj božji prst proti drugim Italijanom v naši občini? Druge ste pustili v miru, ker so Vaši podrepniki. Tega pa g. župnik, nikakor ne pustimo, da blatite Vi naše vrle in spoštovanja vredne ljudi v naši občini. Radi bi videli g. župnik, da bi stopili v vašo S. L. S., a zagotovimo vas, dane bo tega. Omenjeni so vrli napredni kmetje in ne po Vašem, italijanski podaniki. Ne mislite, da so Vaši hlapci kakor nekateri. Mar Vam ni znano, da sta prva dva služila pri avstrijski armadi. Vprašajte g. Michieli-ja za jubilejsko svetinjo in bode te prepričani, da niso Italijani in tudi ne Vaši priliznjenci, kakor je mizar Pivk, koji je na dan volitve lazil vže ob 5. uri zjutraj po vaseh in glasovnice popisoval. Pazi naj Pivk, kaj govori pri čaši vina, ker je na dan volitve klatil več žaljivega za razdrške gasilce. Mogoče mislite, da imate vi poveljstvo pri požarih? Bolje je, da prihodnjič ne pridete na pogorišče! Kedaj bode sedaj občinska volitev, bode vedel g. župnik, ker je reklamiral proti omenjenim neodvisnim kmetom. Več prihodnjič g. župnik. — Italijanski podanik — ne.

Plesni venček prirede v korist „Družbi sv. Cirila in Metoda“ v soboto, dne 29. svečana 1908, v prostorih g. F. Gržina narodnjaki v Št. Petru na Krasu. Pri plesu svira godba na lok. Med glavnim odmorom: Srečkanje. Začetok ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 1 K, za družine 2 K.

Iz Žiberš nad Logatcem. Po naši hriboviti vasi je letal pred zadnjimi dežel. volitvami logaški kaplan v potu svojega obraza od hiše do hiše, od volilca do volilca ter popisaval glasovnice. Mnogo volilcev je na ta način vjel. To je vendar od sile! Pa pravijo, da je volitev tajna. Ironija! Naj bi vendar slavna c. kr. oblast takim ptičem malo pristigla peroti! — Dne 20. februarja ob polu ene ure popoldne nastal

je v kozolcu g. Fr. Gantarja, p. d. Bebrovega mlinarja ogenj, ki je popolnoma vpepelil kozolec, vse seno in tudi vse gospodarsko orodje. Nesreča je toliko občutnejša, ker je sedaj v tem času pogorelo vse seno, da nima Gantar s čim krmiti svoje živine. Gantar je tudi kolar in kovač in pogorelo mu je nekaj novih okovanih voz. Škoda znaša nad 2000 K. Zavarovalnina pa je majhna; za seno je bil zavarovan pri občinski zavarovalnici v Rovtahu. Sumi se, da je ogenj zanetil hudoben človek, kajti otroci ga niso, ker sta bila Gantarjeva najstarejša dečka v šoli, najmlajši pa je bil ves čas v hiši pri materi; drugih otrok pa v bližini ni. Ljudi je prišlo k požaru zelo malo in sreča je bila, da se Gantarju ni vnela še hiša, ker je oddaljena od pogorišča le nekaj metrov. Kozolec je stal tik potoka, vendar pa niso mogli ljudje nič gasiti, ker niso imeli s čim. Ali bi se ne dalo v Žiberšah ustanoviti gasilno društvo? Res so hiše precej oddaljene druga od druge, a vendar bi se to društvo lahko ustanovilo in bilo bi tudi velikega pomena v slučaju ognja.

Prosveta.

„Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ poslal je gosp. dr. Radoslav Pipuš v Mariboru darilo 100 kron. Slava vrlemu rodoljubu!

Za „Družbo sv. Cirila in Metoda“ naj se nabirajo skrbno rabljene jubilejne poštne znamke. Te utegnejo v doglednem času dobiti precejšnjo vrednost. Tudi stari denar, zlat, srebern ali bakren je družbi dobro došel.

Družba sv. Cirila in Metoda javlja, da se je prodalo računskih, oziroma gostilničarskih listkov od 1. oktobra do konca decembra 1907 58.670, meseca januarja pa 20.577 komadov. V letu 1907 je dobila družba zanje 845 K 76 h. Veliko je še v resnici prav dobrih gostilen, kjer jih še nimajo; zato se prosi g. gostilničarje, da jih naroče in zavedne Slovence, da jih po vseh gostilnah zahtevajo. Odjemalci imajo 10 % popusta.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je dobila za razpečani narodni kolek v letu 1907 4957 K 23 h. Do sedaj je nesel narodni kolek to leto največ. Skrbeti moramo, da 1908 prekoračimo svoto 5000, katera se je tudi v proračunu vstavila. Na delo, da ne bomo nazadovali.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je dala napraviti 10.000 komadov sprejemnic v nadi, da prevzame vsak podružnični ud po eno. Toda preteklo leto se jih je prodalo le za 93 K 64 h, a družba je dala za nje, seveda za vse skupaj 600 K. Prosi se torej slavne podružnice in slovenske rodoljube, da jih skušajo spraviti v denar. Vsaka podružnica naj bi jih rabila kot vstopnice za nove člane. Vsprejemnica stane 20 h.

Narodno gospodarstvo.

Tridnevni kmetijski tečaj na Grmu priredi vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu od 8. do 10. marca t. l. Pouk se bo vršil vsak dan od 9. do 12. dopoldne in od 2. do 4. popoldne in bo združen s praktičnimi razkazovanji. Pouk bo brezplačen in se ga more udeležiti vsak odrasel kmetovalec. Spored bo naslednji: V nedeljo, 8. marca: Dopoldne od 9. do 12. ure. O pridelovanju krme. Katere trave je sejati med deteljo po njivah in za napravo novih travnikov. Kje in kako je kupovati deteljno in travno seme. Popoldne od 2. do 4. O kmetijskem združništvu. Nakupovalne zadrage. V ponedeljek 9. marca: Dopoldne od 9. do 12. Živinoreja. Reja krav in njena važnost za povzdigo mlekarstva. Krmljenje molznih krav. Goveji hlevi. Popoldne od 2. do 4. ure. Živinorejske zadrage s posebnim ozirom na prešičjerejske in perotninarske zadrage. V torek 10. marca: Dopoldne od 9. do 12. Mlekarstvo. Prodaja mleka v mlekarne. Ravnanje z mlekom. Skupno izdelovanje in prodaja premelega masla. Popoldne od 2. do 4. Zadrage mlekarne. — Vabimo vse napredka željne gospodarje, da se udeležijo tečaja in da to naznanijo, kakor hitro mogoče vodstvu šole. Gospodarji, ki se ne morejo udeležiti tečaja vse tri dni, se ga lahko udeležijo ob posameznih dneh, a naj to naznanijo vodstvu. — Vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu, dne 22. februarja 1908.

Po svetu.

Dedščina v bombi. Anarhist Lujs Hovdajek je zapustil svojemu bratu celo bombo. Ko je atilerijski oddelek z veliko previdnostjo bombo odprl, našli so mesto razstreljiva v nji 10.000 frankov. Dedič je ubog dninar s kopo otrok.

Reja krokodilov. V Hot Skringsu v Arkanzasu se bavi H. Kambel že več let z rejo krokodilov. V velikih, ograjenih prostorih se skrbno neguje na tisoče aligatorjev. Tu dobiš živali vsake starosti, od majhnih, ki so se še le izvalile in so podobne neokretnim kuščarjem do največjih. Najlepši je „stari Jožef“, ki je čez pet metrov dolg. Usnje iz krokodilske kože je jako dragoceno.

Noga za 50.000 kron. Najvišja sodna instances v New-jorku je prisodila, da ima plačati železniško društvo 10letnemu dečku Arturju Klemensu 50.000 K odškodnine, ker mu je vlak odtrgal nogo. Zagovornik društva je pripomnil, da noga tako mladega človeka pač ne more imeti take vrednosti. Predsednik sodnega dvora pa je rekel: „Ravno zato, ker je nesreča zadela tako mladega človeka, biti mora odškodnina zelo velika. Koliko pota bi bila prehodila še ta noga, kolikokrat bi mu bila še služila pri njegovih opravkih“.

Poroka slepcev. V Zimbahu ob Inu so praznovali zanimivo poroko. Ženin in nevesta sta slepa, ženin si služi kruh z obrtjo, plete in prodaja košarice.

Za kratek čas.

Izgovor. Sodnik: „Mleko, ki ste ga prodajali, vsebuje 50 % vode!“ Branjevka: „Oh, gospod, kaj mi poveste. Najbrž je to mleko od vodenične krave.“

Dober namen. Mati: „Zakaj pa Franček tako vpije? Kaj pa delate ž njim?“ Jožek: „Prav nič, mama. Poskusili smo mu le tvoje zobe vstaviti, ker še nima nobenih.“

Majhna zmota. Ivanček: „Kaj pa si želite, mami za god?“ Mati, ki ima šest otrok: „Želim si šest pridnih otrok.“ Ivanček: „Oh, mati. To bo lepo. Potem nas bo ravno ducat.“

Za gospode. Na kolodvoru je izginil mali Edvard, ko je kupovala teta vozne listke. Velikansko razburjenje in iskanje. Končno se prikaže Edvardek na peronu. „Kje si bil ti smrkavec?“ „Nisem smrkavec“, odgovori užaljeni otrok: „No, kaj si pa družega?“ zavpije jezna teta. Edvardek se ponosno postavi in pokaže na vrata, iz katerih je bil izstopil. In teta bere na njih: „Za gospode.“

Loterijske številke.

Dunaj, 22. februarja	45	15	14	36	85
Brno, 27. februarja	69	27	55	35	32

Zahvala.

Povodom smrti našega nepozabljivega soproga, oziroma očeta, starega očeta, tasta, brata, strica itd., gospoda

Frana Kuttina star.

trgovca in posestnika, ravnatelja „Notranjske posojilnice“, blagajnika kraj. šol. sveta in godbenega društva, bivšega župana i. t. d.

došlo nam je od vseh strani toliko tolažilnih sožalj, da nam ni mogoče vsem se zahvaliti. Zahvaljujemo se tedaj tem potom preč. duhovščini, p. n. gospodom uradnikom na čelu jim vodju okr. glavarstva g. Fr. Schittniku in dež. sod. svetniku gosp. Žužeku, okrož. zdravniku g. dr. Erženu, slav. narodnim društvom za darovane krasne vence in častno spremstvo pri pogrebu, in sicer: Čitalnici, Sokolu, požarni brambi, pevskega društva in p. n. gg. članom salon. orkestra za krasne, pretresljive nagrobnice pred hišo in ob grobu, godbenemu društvu, slav. »Notranjski posojilnici«, slav. županstvu in županu g. Pikelnju, nadalje se zahvaljujemo p. n. učiteljstvu ter šolski mladini, ki se je udeležila sprevoda, kraj. šol. svetu, gospodom tovarišem v Postojni in okolici, ki so prihiteli polnoštevilno izkazat zadnjo čast blagemu pokojniku, vsem dragim sorodnikom, prijateljem in zancem za darovane krasne vence, tvrdki Anton Krisper in Rudolf Oroszy v Ljubljani za krasne vence in udeležbo pri pogrebu, tržanom in vsemu drugemu cenj. občinstvu od tu in iz okolice, ki je res v tako častnem številu spremilo dragega pokojnika na njegovi zadnji poti. Vsem, ki so nas tolažili ob tako britkih urah na ta ali oni način stotera hvala! Poplačaj Bog!

POSTOJNA, dne 23. febr. 1908.

Globoko žalujoča rodbina
Kuttinova.

Zahvala.

V svojem in v imenu cele rodbine, izrekam tem potom najsrčnejšo zahvalo vsem onim, ki so nam izkazali sočutje in sožalje ob priliki smrti in pogreba našega ljubljene in nepozabnega sina, oziroma brata in vnuka

Pavla Kristana

dijaka VII. gimn. v Ljubljani

Posebna zahvala se izreka tudi pevskega društva, katero je zapelo žalostinke na grobu.

V OREHKU, dne 26. febr. 1908.

Jakob Kristan
oče.

Na prodaj je

hiša št. 35 v Predjami

hlev, več parcel zemljišča, gozd in gmajna, po jako ugodni ceni.

Natančnejša pojasnila daje LOVRENC FURLAN, gostilničar in posestnik v Predjami.

Prsni sirup

proti prehlajenju, kašlju, hripavosti in prsnim bolečinam 1 stekl. z rab. nav. 1 K 40 vin. — Prsni čaj 1 zavoje 50 vin. — Sok

proti oslovskemu kašlju za otroke 1 stekl. 70 vin. — Mazilo proti trganju in revmatizmu 1 stekl. 1 K. — Mazilo proti ozebkom 1 lonček 70 vin. — Čisto ribje olje 1 stekl. 1 K.

Razpošilja vsak dan po pošti

lekarna pri Mariji pomočnici v Vipavi.

Hiša se proda

blizu kolodvora v Št. Petru.

Hiša je velika, dvonadstropna, ima hleve za živino, okoli hiše sta dva vrta za zelenjad, za hišo lep obrasel gozdič, pred hišo vodnjak in kegljišče. Poleg je še velik sadni vrt, kateri meri 6 oralov. Več pove lastnik

Ivan Korošec,
via Morelli 6, Gorica.

•• Dober tek ••

dobite, če uživate

KAISER-jeve

metine karamele.

Zdravniško priporočene!

Neobhodno so potrebne, če Vas **boli želodec, če manjka teka in je prebava slaba.** Karamele Vas takoj poživijo

Paket 20 in 40 vin. pri

J. Hus-u, lekarnarju v Vipavi.

Ponudbeni razpis

stavbenih del enorazredne ljudske šole na Kalu. Dela se oddajo najnižjim ponudnikom.

Zidarska dela:

zid, pregraje, oboki — je ceniti skupno po m^2 . Nabijanje stropov, omet, čiščenje notranjih prostorov, se prosi vsako posebej ceniti po m^2 . Potrebni material preskrbi odbor.

Mizarska dela:

vrata, okna, podove in šolske klopi, se prosi vsako zase ceniti. Dober les preskrbi mizarski mojster sam.

Vsa tu neimenovana dela preskrbi ali naroča stavbeni odbor.

Načrt je vsakemu na razpolago na Kalu. Potrjeni podjetnik je obvezan položiti 10% varščine.

Vsak ponudnik se prosi, da predloži cene, po katerih misli delo prevzeti, najkasneje do 21. marca t. l. pismeno.

K A L, dne 26. februarja 1908.

Stavbeni odbor na Kalu
p. Št. Peter na Krasu.

Gospodarsko poslopje

s prikljinami

prodam

pod prav ugodnimi pogoji.

Janez Derenčin, Il. Bistrica št. 24.

Pozor!!

Pozor!!

Trgovina s trav- **Franc Kastelic** v Kandiji pri
nimi semeni Rudolfovem.Uljudno naznanjam, da sem **otvoril popolno urejeno**
trgovino s travnimi in detelnimi semeni,ki stoji pod strokovnim nadzorstvom **g. V. Rohrmanna**, načelnika podružnice c. kr. kmetijske družbe v Rudolfovem.**Vsa semena so preiskana glede kaljivosti in čistote po c. kr. semenski pregledovalni postaji na Dunaju, tako da jamčim za oboje.**Priporočam se za cenjena naročila, katera hočem točno izvrševati, in ostajam
z odličnim spoštovanjem**Franc Kastelic.**

Kašelj!

5245 notarsko poverjenih pričeval dokazuje, kako zdravilne so

Kaiser-jeve

Kdor

ljubi svoje zdravje, ga odpravi.

prsne karamele

s 3 smrekami

Zdravniško preizkušeno in priporočeno zoper **kašelj, hripavost, katar, zaslišenje, krčeviti in oslovski kašelj.**

Zavoj 20 in 40 vin.

Škatljica 80 vin.

Zalogo ima **I. Hus**, lekarnar v Vipavi.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
== dopoludne. ==

□ □ □

Obrestuje hranilne vloge po $4\frac{3}{4}\%$ od dne vloge do dne dviga brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.Daje posojila proti vknjižbi po $5\frac{1}{2}\%$ in amortizaciji najmanj $\frac{1}{3}\%$, na osobni kredit po 6% .

□ □ □

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob **torkih**, posojila se izplačujejo le ob **petkih**.